

BÚZAKERESZT

A MISKOLC-BELVÁROSI (BÚZA TÉR) GÖRÖGKATOLIKUS PARÓKIA ÉS PÜSPÖKI SZÉKESEGHÁZ LAPJA

VII/11. szám
2017. november 1.

ELÉRHETŐSÉGEK

3526 Miskolc, Szeles u. 43.
Tel./fax: 46/507-111.
Mobil: 30/359-2166.
Honlap: www.buza-ter.hu
E-mail:
pappmiskolc@gmail.com

NOVEMBERI ESEMÉNYEINKRE KÉSZÜLÜNK

A hónap két fontos eseményére hívom fel a figyelmet.
— Az egyik vasárnapi liturgiánk rádiós közvetítése. Élő adásban hallható a Kossuth adón november 12-én a tíz óra-
kor kezdődő szentmisénk. A szertartási rendet nem borítja fel, ugyanis a technikai előkészítés előző nap megtörténik. Kéréseim a saját készületünkhöz a következők. Aki erre a szertartásra jön, figyeljen a pontosságra! Tíz óra után pár perccel kezdődik az élő közvetítés. Ne zavarjon senkit az esetleges járkálás. Az énekkarunk vezet a szertartás énekeit. Ők fent a kóruson lesznek, emiatt lezárjuk. A fenti mikrofon beállítás miatt a kórus számukra fenntartott hely lesz. Liturgiánk szépsége a közös ének. Templomunkban egységes az éneklés, igyekszik mindenki bekapcsolódni ezzel is az imádság menetébe. Most különösen is kérem, hogy figyeljünk az éneket vezetőkre. Ne legyen éneklésünk túl hangos, harsány. Figyeljünk a többiekre is. A műsoridővel gazdálkodás miatt a hirdetés mindenképp az áldás után lesz. Ha az áldoztatás elhúzódna, itt is rövidítenünk kell. Vagyis a liturgia végén az énekkarosokkal együtt lehet még szentáldozáshoz járulni. Legyen ez emlékezetese esemény!
— A másik alkalom a november 16-i konferenciánk. Miskolc első görögkatolikus püspöke, Papp Antal érsek, aki 20 éven át itt élt és dolgozott, 150 éve, 1867. november 17-én született Nagykállóban. Lakása és az Exarchátus (kormányzás) hivatala a Hunyadi u. 3. szám alatti épület volt. A munkásságát és az akkori kort bemutató konferencia a Miskolci Akadémiai Bizottság székházában lesz. A részletes program a 6. oldalon olvasható. Remélem, a munkanap ellenére sokan érdeklődnek a téma iránt. Aki részt szeretne venni rajta, kérem jelentkezését az egyházközség valamelyik elérhetőségén. Saját történelmünkről és múltunkról, nehézségekkel küzdő elődeinkről lesz szó. Ismerjük meg őket és értékeljük kitartásukat, jövőt munkáló helytállásukat!

Mondhatni, a nap fénypontja lesz a márvány emléktábla megáldása az egykori lakóház falán. Ez déli tizenkét órakor lesz, épp a Polgármesteri Hivatal épületével szemben. Ha valaki csak erre, a megáldás szertartására szeretne jönni, nyugodtan ütemezze be az időpontot. Legyünk minél többen - görögkatolikus emléket jelző tábla nincs a belvárosban, ez lesz az első! Készüljünk tehát! **PARÓKUS**

NOVEMBER 1. — SZENT KOZMA ÉS DAMJÁN INGYENES ORVOSOK

Hadrianus császár Szent Kozmáról és Szent Damjánról kevés történelmi adat áll rendelkezésünkre. Az első hiteles tanúság a szíriai Kürosz városának püspökétől, Theodoréosztól származik, aki az 5. század közepén úgy emlékezett meg a két szent-ről mint a hit jeles bajnokairól és csodalatra méltó vértanúkról.
Kozma és Damján a Diocletianus-féle üldözés idején, 303-ban szenvedtek vértanúságot, s az első tiszteletükre szentelt templom a sírjuk fölé épült. Tiszteletük először vértanúságuk helyén, Kürosz városában, majd Justinianus császár hatására, aki súlyos betegségéből való gyógyulását az orvos szentek közbenjárásának tulajdonította, a birodalom egész keleti felében elterjedt.

Első római templomukat IV. Félix pápa építtette a Forum Romanumon (VI. század). Szenvedéstörténetüket elbeszélő legendájuk szerint Arábiában születtek, és ikrek voltak. Nagy érdeklődés élt bennük a tudományok, különösen az orvoslás tudománya iránt, ezért elhagyva szülőföldjüket Szíriába mentek tanulni. Tanulmányaik befejeztével Kilikiába vezetett útjuk, és ott Égé városában telepedtek le. Mivel keresztények is voltak, nemcsak orvosai, hanem apostolai is lettek a városnak. Soha nem fogadtak el pénzt sem a gyógyításért, sem a gyógyszerekért. Jóságuk és prédikálásuk hatására sokan megértettek. Ezért aztán amikor a Diocletianus-féle üldözés vihara a keleti egyházat is elérte, a helytartó, Lysias elsőként „az in-

gyen orvosló apostolokat” állíttatta bíróság elé.
Mivel hitüket nem voltak hajlandók megtagadni, különféle módokon próbálták megölni mindkettőjüket: először megkötözve a tengerbe vetették őket, de a kötelek a vízben kioldódtak, és ők kiúsztak a partra; ezután máglyát gyújtottak alájuk, de a lángok nem érték őket; majd oszlophoz kötötték őket és nyíllal lőtték rájuk, de a nyilvesszők nem találtak soha célba. Végül karddal lefejezték őket.

Konstantinápolyban épített bazilikájuk zarándokhelyé vált, és az a különös szokás alakult ki, hogy a betegek a templomban aludtak, mert úgy tapasztalták, hogy álmukban eljön hozzájuk a két szent orvos, akik vagy meggyógyítják őket, vagy néha egészen rendkívüli gyógymódot javasolnak, amelynek eredményeként a betegek később valóban felépülnek. Ezekről a gyógyulásokról a 6. századig visszamenő följegyzések tanúskodnak.

Tiszteletük a középkorban főleg a Hanza-városokban virágzott a gyakori járványok miatt. A késő középkorban Kozmát gyakran az orvosok, Damjánt a gyógyszerészek védőszentjeként ábrázolták, legtöbbször a tudósok talárjában, kezükben orvosságos edénnyel, mozsárral és törőjével. Fra Angelico csodás gyógyításait és vértanúságukat is bemutató ciklust festett róluk a 15. században. Attribútumaik: kenetes edény, orvosságos üveg, mozsár, kanna, orvosságos doboz.

Ikonjaik templomunk udvarán láthatók!

NOVEMBER HÓNAP JELES NAPJAI, ESEMÉNYEI

1. szerda — Megemlékezés halottainkról.
14 órától a Mindszenti temető papi sírjainak felkeresése
4. szombat — Nemzeti gyásznap. Ökumenikus megemlékezés
16 órakor a Deszka templomban.
5. vasárnap — A megújított képviselőtestület tagjainak fogadalm-
tétéle a tíz órakor kezdődő Szent Liturgián.
7. kedd — Mocorgó: baba-mama klub. 16.30, Missziós Iroda.
8. szerda — Szent Mihály és Gábor főangyalok, s az összes
mennyei erők ünnepe. Szertartási
rend: 06.30 - Szent Liturgia; 07.30 - Utrenye;
08.30 - Szent Liturgia; 10.00 - Szent Liturgia;
18.00 - Szent Liturgia; 19.00 - Vecsernye.
11. szombat — Ministráns klub 10 órakor a hittanteremben.
12. vasárnap — Rádiós közvetítés — a 10 órakor kezdődő Liturgiát a
Kossuth adó élőben közvetíti; énekarunk énekel.
Aranyszájú Szent János emléknapjának előestje.
Ereklye-kitétel.
15. szerda — Karácsonyi böjti időszak kezdete.
16. csütörtök — Papp Antal konferencia a MAB Székházban.
19. vasárnap — Ruhagyűjtés a rászorulóknak részére a székesegyház
udvarán a szertartások alatt.
Templomi gyűjtés a Karitás, a szegények javára.
20. hétfő — Virrasztás: lítiás nagy vecsernye és utrenye.
21. kedd — Az Istenszülő templomba vezetésének ünnepe.
Szertartási rend: 06.30 - 08.30 - 10.00 - 18.00 - Szent
Liturgia és miroválás; 19.00 - Vecsernye.
24. péntek — Megemlékezés a hónapban ünnepüket ülőkről.
28. kedd — Mocorgó: baba-mama klub. 16.30, Missziós Iroda.
29. szerda — A Bazilika Harmadrend összejövele (hittanterem).

A hittanteremben:

- hétfőnként 18 órától énekkari próba;
- keddenként 13 órától csigatészta készítés.
- vasárnaponként fél tíztől elsőáldozók hittanja.

GÖRÖGKATOLIKUS TÖRTÉNELMÜNK (21)

Papp Antal püspök

Papp Antal püspöknek két olyan intézkedése volt, melyeknek tragikus következményei lettek a Munkácsi Egyházmegye történetében: a betű- és naptárreform. Mindkettőt a magyar kormány sürgette.

Már Bánffy miniszterelnök felhívta a görögkatolikus papság figyelmét a betűreform jelentőségére. Szerette volna, ha a ruszin nép a cirill betűk helyett a latin betűket használja. A háború idején ennek megvalósítását a kormány kérte, hogy a határon túli szláv könyvek behozatala megszűnjön. Papp Antal kész volt a kormány kérését teljesíteni, de az ungvári bizottság, melyet a betűreform megvalósítására hoztak létre, a magyar kormány kérése ellen a bécsi nunciushoz fordult (1915. június 22.). A nuncius közbelépésére a kormány a templomi könyvek betűreformjától eltekintett és megelégedett azzal, hogy a tankönyveket írják latin betűkkel. A püspök körlevélben közölte, hogy a cirillikát számúzik a tankönyvekből.

A kormány gazdasági okokra hivatkozva sürgette a naptárreformot is. A főpásztor rendeletére az egyházmegyében áttértek a Gergely-naptár használatára (1916. június 24.). A püspök a háború után mindkét intézkedését visszavonta. Az egyházmegyében visszaállították a cirill betűk használatát, és 1918. november 21-én a Julián-naptár szerint Szent Mihály arkangyal ünnepén visszatértek a Julián-naptár használatára is. A betű és naptárre-

form azonban még nagyon sokáig igen erős fegyver volt az unióellenességében. Ezek is közrejátszottak abban, hogy az első világháború után a hívek jelentős része elszakadt a katolikus egyháztól.

A háború után Kárpátalján felmerült egy új görögkatolikus metropolia felállításának a gondolata is. Sok pap azt kívánta, hogy az Apostoli Szentszék a munkácsi, az eperjesi, a hajdúdorogi és a kőrösi egyházmegyéket emelje ki az esztergomi, illetve a zágrábi érsek joghatósága alól, szervezzen számukra metropoliaát és az ősi munkácsi püspökséget emelje érsekség rangjára. Megmaradt a gondolati kívánság szintjén ez a tervzet.

1918. november 24-én az ungvári papok és szerzetesek Papp Antal püspök beleegyezésével megalapították a Papi Tanácsot, kidolgozva programtervüket: - népmisziók és papi lelkiyakorlatok tartása; - a budapesti egyetem teológiai karán keleti egyházjog és rítustanszék szervezése és ezekre a tanszékekre görögkatolikus tanárok kinevezése; - a felekezeti iskolákban felügyeletre iskolalátogatók kinevezése; - a papi tanács referens általi képviselete a kultuszminisztériumban; - a papárvák sorsának rendezése. A politikai körülmények, majd az államhatárok megváltoztatásával a programtervezet megvalósítására nem került sor.

Időközben Papp Antal mint munkácsi püspök egy rendkívüli feladatot is kapott. Az időközben, 1912-ben felállított Hajdúdorogi Egyházmegye apostoli kormányzójává nevezték ki, amíg önálló püspöke nem lesz, s annak felszentelése meg nem történik. Ez egy év elteltével teljesült, a kinevezett és felszentelt püspök Miklós István lett.

JÓ TUDNI A KÖVETKEZŐKET !

Egyházközségünk új segédlelkésze

Október hetedikén papszentelés volt a székesegyházban. Kisapunk, Salai Szabolcs léphetett az oltárhoz. A szentelés után megkapta feladatát, a püspöki kinevezést. E szerint az egyházmegyei ifjúsági munka mellett segédlelkészi beosztást kapott egyházközségünkben. Köszöntjük állomáshelyén!

November hónapban

November hétköznapijain az esti Szent Liturgiát elhunyt szeretteinkért végezzük. A templomban a hátsó álló faperselyre és a bejárati asztalra helyeztük el a novemberi borítékokat. A benne található lapra írjuk rá elhunytjaink neveit, akikről megemlékezést kérünk, s a borítékkal együtt dobjuk be a perselybe. A bejáratától jobbra a máriapócsi kegykép másolatánál gyűjthetünk értük gyertyát, illetve mécses a templomhajóban a mellékoltár előtt.

Elhunyt szeretteinkért végeztethetünk, felajánlhatunk Szent Liturgiát hétköznapiokon haláluk évfordulójára, születési időpontjukra emlékezve, vagy névnapjukon védőszentjüket kérve. A gyászliturgia végén kérhetünk halottas megemlékező szertartást (panachida) is.

Templomi fűtés

Hétköznapiokon a két padosor első három padját fűtjük. Kérjük, hogy itt foglaljunk helyet! Vasárnap és ünnepnap mindegyik padban működik a fűtés.

Ministráns klub

November 11-én, szombaton 10 órakor kezdődik a novemberi ministráns klub a hittanteremben. Várjuk az újonnan csatlakozókat is!

Karácsonyt megelőző böjti időszak

November 15-én, szerdán kezdődik a 40 napos felkészülési időszakunk. Karácsonyig a péntekes böjti (húsevés nélküli) napok, a többi hétköznapi bűnbánati nap – böjt, ima, vagy jócselekedet felajánlása. Ezek lehetnek pl.: hústól tartózkodás, imádság, Szentírás olvasása, templomlátogatás, zárandoklat, lelki gyakorlat, az irgalmasság testi, vagy lelki cselekedetei.

Gyóntatás a székesegyházban

A reggeli Szent Liturgiák és vasárnap mindegyik Liturgia alatt van gyóntatás. Valamint péntekenként (nov. 3., 10., 17., 24., dec. 1., 8., 15., 22. és 29.) du. 5 órától várja gyóntató atya azokat, akik a bűnbánat szentségében szeretnének részesülni.

Ruhagyűjtés

Szent Erzsébet napján, nov. 19-én vasárnap gyűjtjük a rászorulóknak segítségére felajánlott ruhákat és tartós élelmiszert. Ezeket válogatás után szállítjuk el. Olyan ruhát kérünk kimosva, amelyek még használhatók. A ruhagyűjtés a templomudvaron lesz. Használható gyermekjátékot is fel lehet ajánlani.

150 éve született Papp Antal érsek, a Miskolci Apostoli Exarchátus első püspök exarchája (kormányzója), aki 1925-1945 között élt és dolgozott Miskolcon. Konferenciával tisztelgünk alakja előtt, mely nyilvános. A részvételhez jelentkezést kérünk az egyházközség bármelyik elérhetőségén (lásd 1. oldal).

„Az Úr az én erősségem” EGYHÁZTÖRTÉNETI KONFERENCIA

2017. november 16. (csütörtök) Miskolc MAB Székház (Erzsébet tér 3.)

10.00 : Megnyitó — Dr. Kriza Ákos polgármester — Dr. Roósz András MAB elnök
— Dr. Orosz Atanáz megyéspüspök

I. szekció

Levezető elnök: Dr. Gyulai Éva (ME BTK adjunktus, szakbizottsági elnök)

10.15 : Papp András parókus — *Papp Antal életútja*

10.40 : A Munkácsi Egyházmegye élén

— Marosi István Beregszász — *Papp Antal püspöki kinevezése*

— Dr. Suslik Ádám Beregszász — *A Munkácsi Egyházmegye és Papp Antal az első világháború időszakában*

— Dr. Szakál Imre Beregszász — *Papp Antal és a viszontagságos 1918-as év*

11.20 : Dr. Véghseő Tamás rektor — *Trianon, Miskolci Apostoli Exarchátus*

11.45 : Indulás a Hunyadi u. 3. sz. épülethez

12.00 : Emléktábla megszentelése (Dr. Orosz Atanáz megyéspüspök)

II. szekció

Levezető elnök: Papp András (székesegyházi esperes-parókus)

13.15 : Sz. Dr. Halász Dorottya, Miskolc ME BTK — *Felekezeti viszonyok a két világháború közötti Miskolcon*

13.40 : Dr. Szarka János parókus, Szirmabesenyő — *Görög rítusú püspökség nyomai Miskolci Egyházmegyénk területén az Árpád-korban*

14.05 : Kutatási beszámoló

— Szemerszki Mihály parókus, Arnót — *A „Keleti Egyház” folyóirat*

— Máté Csaba parókus, Szabolcsveresmart — *Szántay-Szémán István általános helynök*

— Galambvári Péter parókus, Görömböly — *Az „Akropolisz” épület jogi háttere*

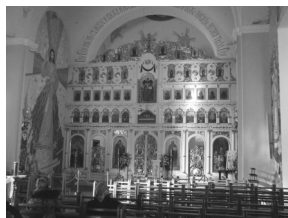
— Godzsák Attila doktorandusz, Budapest — *Papp Antal és az Exarchátus az egyházi unionizmus egy XX. századi fejezetében*

15.00 : Összegzés, zárás — Dr. Orosz Atanáz megyéspüspök

EGYHÁZKÖZSÉGI KIRÁNDULÁS SZLOVÁKIÁBAN, L'UTINÁN

Miután „elfogytak” egyházmegyénk parókiái, vagyis csaknem mindegyiket meglátogattuk az utóbbi években, messzebbre indultunk egy napos kirándulásunkra. Egy zarándokhelyet kerestünk fel, az Eperjeshez 25 km-re található L'utinát (magyar neve Litinye). Délután pedig Eperjesen, Szlovákia harmadik legnagyobb városában sétáltunk. Meglátogattuk a görögkatolikus érseki székesegyházat.

Mit kell tudni Litinyéről? — A görögkatolikusok híres búcsújáróhelye Szlovákiában. Eredetileg 1855-ig a hanigói plébániához tartozott, de az 1851-ben történt események okot adtak rá, hogy önálló parókia létesüljön. A litinyei eseményekről, jelenésekről említik, hogy az Úr Színeváltozása ünnepén, a Julián-naptár szerinti augusztus 19-én, a helybéli Fekete Zsuzsannának megjelent Szent Mikós. Többszöri jelenés után keresztet emeltek a litinyei dombon. A jelenések bizonyítására Szent Miklós Mária-ikont adományozott Fekete Zsuzsannának. Az ikont a falu papjának ajándékozták, aki azt később a felépített templomban helyezte el. Ezekről az eseményekről Rojkovics István parókus jegyzőkönyvet készített, és azt az eperjesi görögkatolikus püspöki hivatalba küldte. A püspöki hivatal és az orvosi kamara vizsgálta a történeteket, és arra a megállapodásra jutott, hogy a jelenés nem ellenkezik az egyházi és erkölcsi törvényekkel. A bizonyítékokat Rómába küldték. Itt hagyta jóvá IX. Pius pápa 1855 május 24-én, és engedélyezte a teljes búcsú elnyerését Litinyén. 1878-1930 között több kápolnát építettek: Az Istenszülő, a Szent Anna, Szent Miklós, Szent Kereszt kápolnát. Az első csodás gyógyulásokról szóló feljegyzések a Vatikáni Levéltárban találhatóak. 1988-ban a Mária mennybe-menete templom II. János Pál pápától Basilica minor címet kapott. Az ő ereklyéjét is őrzik a templomban a görögkatolikus mártír boldogokéval (Romzsa Tódor, Gojdics Péter Pál, Hopkó Bazil püspökök és Trcska Metód redemptorista rendfőnök) együtt. A templom melletti domb tetején építették meg az eredeti fatemplom mását. A kis parkban pedig a az északi fatemplomok mini-skanzenje várja a sétálókat. A legújabb látványosság az ikonok forrásútja. 12 állomás mutatja be az egyházi évet.

Fazekas József

NEM VAGY EGYEDÜL

Megmosott utamon a veríték
arcom pírját rejtve vittem
szemembe káprázott a délelőtt
s ólomná nehezült a lelkem
a falak között csak nőtt a csend
lustán fűtözött a hívó ó-harang
eléd tipegtem félszegen Mária
szavam elnyelte a giling-galang
míg zengett a templom üdv-hangja
jöttek és jöttek pásztorfényű népek
gyalogporos kímélt egy-ruhában
ifjú álmodók és vénebbnél vének
alkonnyá sűrűsült zarándok sorsom
imákon rostálva szűrtem életem
a mécsesek szűz fénye rám vetült
egyre buzgóbban kulcsoltam kezem
csak néztél le rám hites Pócs-Mária
s ami lehúzott mind eléd gördült
galambjaid hordták szét fényedet
s megüzented nem vagy egyedül.

MEMENTÓ

Egy imádságos éjszakán
bajába behalt nagyanyám
megkönnyeztem a sír felett
mikor rádobtam a röget
biccentettek a harangok
azt kongták egyszer meghalok
arcomba fogtam az eget
de kinevették a szentek.

IMA

Uram bölcsességet adj
hogy imádkozni tudjak
hitet hogy őszintén
kítartást hogy mindig.

Búzakereszt - a Miskolc-Belvárosi Görögkatolikus Parókia és Nagyboldogasszonyról nevezett püspöki székesegyház lapja. Szerkeszti: Papp András parókus.
Megjelenik: minden hónap első vasárnapján.

Novemberi szertartási rend

Hétköznap:

07.00 - Szent Liturgia.
18.00 - Szent liturgia.
18.45 - Vecsernye
(alkonyati zsolozsma).

Vasárnap:

06.30 - Szent Liturgia.
07.30 - Utrenye.
08.30 - Szent Liturgia.
10.00 - Szent Liturgia.
18.00 - Szent Liturgia.
19.00 - Vecsernye.

(A hétköznapi ünnepek - 8. és 21. -
rendjét lásd a 3. oldalon!)

Egyházközségi iroda

(Szeles u. 43.)

ügyintézési rendje:

Hétfő — péntek: 14.00 — 17.00

Egyházfenntartás

Az éves egyházfenntartás teljesítésére kérjük híveinket! A templom külső megújulása után még más munkák is várnak ránk. A sekrestyében és a parókián személyesen, illetve átutalással vagy csekken lehet összeget befizetni.

**Az egyházközség számlaszáma:
10700086 - 47992609 - 51100005.**

Katekumen csoport

Felnöttek részére katekumen (hitjelölt) csoportot hirdetünk. Ebbe azokat várjuk, akiknél elmaradt a keresztelelés, illetve elszándozás. Jelentkezni az egyházközségi irodában lehet.